

Toelichting voor het e-registratieformulier bij de MC- 2012 FMKJ- workshops
Gewijzigd op 30.01.12 zie verder a.u.b.

Do 08.03.12

10.15u. 'Historiek en meerwaarde van het FMKJ' – inleiding door Freddy Mortier met aansluitend Panelgesprek 'FMKJ- praktijk en -implementatie' – mod. Peter Visser
Vijftien jaar geleden verscheen de eerste druk van het boek 'Socrates op de speelplaats, filosoferen met kinderen in de praktijk' (Anthone/Mortier). Tijd voor een inleidende terugblik op de FMKJ-initiatie in Vlaanderen met aansluitend **actuele FMKJ-praktijkverhalen uit BaO en SO; collega's uit Antwerpen en Gent getuigen** en gaan in gesprek met elkaar en de aanwezigen over FMKJ-valkuilen en verrassende resultaten op klas- en schoolniveau. Warm aanbevolen voor beleidsmakers, inspecteurs, pedagogisch begeleiders, directies, expertisenetwerkers, lerarenopleiders, ... Zie o.a.:
<http://www.philosophy.ugent.be/personeel?departmentnumber=lw01&ugentid=801000715635> , http://www.pantarhei.be/page.php?pagina_id=126&ln=NL en <http://www.filosoferen.eu>

10.15u. Filosoferen en mediawijsheid - BaO en SO – Paul Bottelberghs
Media spelen een ontzettend grote rol in ons leven. Maar wat zijn media eigenlijk? Hoe zijn ze ontstaan? En waartoe dienen ze? Hoe kunnen we ze optimaal gebruiken om er ons zelf mee uit te drukken? En wat moeten we weten en kunnen, om er bewust mee om te gaan? Paul ontwierp het 'Platform rond mediawijsheid' en is voor de tweede maal gastsessiebegeleider en opent mediagewijs nieuwe denkwerelden. Zie:
<http://www.ingebeeld4.be/> en http://www.ambrosiastafel.be/Ambrosias_Tafel/home.html

10.15u. The art of questioning – Oscar Brenifier (in het Engels voor Bao en SO)
Oscar opende in 2008 de FMKJ-masterclassreeks te Gent met een opgemerkte passage. Hij inspireerde op indringende wijze inmiddels wereldwijd de FMKJ-praktijk en publiceerde heel wat boeken in dit domein. Hij leverde ook bijdragen aan het filosofiepleidooi van de UNESCO. Tijdens deze masterclasseditie put hij uit zijn brede FMKJ- repertoire en confronteert de deelnemers op gevarieerde wijze met de hiaten in hun vraag- en antwoordpatronen. Zie: <http://www.brenifier.com/english/> en <http://www.davidsfonds.be/publisher/author/detail.phtml?id=203>

(idem voor de 3 overige workshops van Oscar)

10.15u. Beate Børresen (in het Engels voor Bao en SO)
Dit jaar programmeren we voor het eerst deze docente uit Oslo die sinds 1997 al werkzaam is rond FMKJ in het onderwijs. Beate schreef handleidingen, tekstboeken en lesmateriaal voor de verschillende onderwijsniveaus (incl. kleuterschool). Zij was nauw betrokken bij diverse FMKJ-projecten in Noorwegen (incl. cursussen FMKJ voor de lerarenopleiding) en bouwt vanuit die ervaringen verder aan een traject over mondelinge vaardigheden en denkverdieping. Structuur bij het filosoferen is hiervoor een belangrijk hulpmiddel. In haar workshops zal ze inzoomen op de diverse facetten uit haar veelzijdige werkzaamheden. Zie: <http://sophia.eu.org/Phil%20in%20Nor%20Schools.htm>

(idem voor de 3 overige workshops van Beate)

10.15u. CoPI- GDS etc. ... – Catherine McCall (in het Engels voor Bao en SO)
In 2009 vertegenwoordigde Catherine het internationale luik bij de masterclass. Ze begeleidde later dat jaar ook een enthousiaste groep Vlaamse cursisten gedurende een volledige week tijdens een 'CoPI-summarschool' en was keynote speaker tijdens het FMKJ-symposium te Brussel. 'Anders denken' vormt de synthese van haar specifieke CoPI-aanpak. Vanuit haar eigen 'storybooks' presenteert ze ook andere FMKJ-invalshoeken. Zie:

<http://tcd.academia.edu/CatherineMcCall/Teaching> en
<http://www.maklu.be/MakluEnGarant/BookDetails.aspx?ID=9789044126884>

(idem voor de 3 overige workshops van Catherine)

13.30u. Wijsgerig wiskundig - Richard Anthone

In het bestaande curriculum filosoferen (ook bij Matthew Lipman) worden de thema's wiskunde en wetenschappen nauwelijks behandeld. Af en toe zijn er wel opflakkingen maar meestal blijft FMK op vertrouwd terrein. 'Socrates op de speelplaats' bevat een hoofdstuk dat filosofisch denken over wiskundige begrippen voorstelt. Richard, FMKJ-pionier in Vlaanderen, zette heel wat onderwijzenden op het denkspoor van het filosoferen met kinderen en jongeren. Hij is voor de derde maal masterclassgast en zoekt voortdurend nieuwe toepassingen in de filosofiepraktijk. Zie: <http://www.zenopraktischefilosofie.be/> en <http://www.acco.be/uitgeverij/nl/shop/contribution/8009857/anthone+richard>

13.30 u. Wijsgerig wiskundig - Pieter Mostert

In het huidige onderwijs wordt een doorgedreven vakkenspecialisatie al vroeg ingezet. Positieve wetenschappen staan vaak diametraal tegenover geesteswetenschappen. In deze sessie wordt het FMKJ probleemloos verbonden met wiskundig denken. Voor de tweede maal is deze Nederlandse FMKJ-(voor)trekker en opleidingsspecialist present te Gent. Pieter is een echte ontwikkelaar van nieuwe vormen om het filosoferen in praktijk te brengen. Sinds 2002 bezoekt hij regelmatig Zuid-Afrika, waar hij individuen en groepen ondersteunt in het voeren van onderzoeksgesprekken. Hij publiceerde verschillende boeken.

Zie: <http://new.beas.nl/Default.aspx> en <http://www.hetnieuwetrivium.nl/>

Bijkomende toelichting dd. 30.01.12

Geïnteresseerde deelnemers zullen opmerken dat hieronder de beide sessiebegeleiders **Richard en Pieter** niet verwijzen naar school en bepaalde onderwijsniveaus zoals basis- en middelbare schoolniveaus zoals eerder wel expliciet werd gemeld. Daarvoor hebben ze bewust gekozen omdat ze niet in een pedagogische valkuil willen trappen dat sommige filosoferactiviteiten leeftijds- en niveaugebonden zouden zijn. Ze willen wel degelijk de filosofische werkwijze centraal stellen ontdaan van het keurslijf van leeftijden en specifieke schoolniveaus. Vandaar dat in de vernieuwde aankondiging van deze beide workshops door beiden geen vermelding van basis- of middelbaar onderwijsniveau meer werd opgenomen:

We willen in beide workshops de relatie onderzoeken tussen filosoferen en wiskundig denken. Die relatie is om verschillende redenen interessant. Filosoferen en wiskundig denken beroepen zich allebei op hun helderheid, exactheid, ordelijkheid en systematische aanpak; beide worden moeilijk gevonden vanwege hun 'abstractheid'. Zitten beide daarmee in hetzelfde schuitje? Toch niet. Een vaak genoemd verschil tussen beide is dat wiskunde uitgaat van zekerheden (axioma's, de getallenreeks, manieren van bewijsvoering) en dat filosofie daar juist vragen bij plaatst (bijv. in de vraag "wat betekent het cijfer 4? Of heeft een cijfer geen betekenis?"). We willen de twee workshops op de volgende manier elk een eigen profiel geven:

1)Richard zal zich in zijn workshop vooral richten op de vraag of wiskunde en wiskundeonderwijs een context nodig heeft, en als dat zo is of die context leerlingen helpt om wiskunde in te plaatsen? Zijn inspiratiebron daarbij is het boek "De telduivel" van Hans Magnus Enzensberger [1997]. Zie:

<http://www.boekbesprekingen.nl/index.php?pilih=boeken&mod=yes&&boek=1573>

Na een inleiding voert Richard met de deelnemers een socratisch gesprek aan de hand van een verhaal uit dit boek. Na dit gesprek spreekt Richard met de deelnemers over toepassing van filosofische manieren van contextualiseren en concretiseren in het wiskunde-onderwijs.

2) Pieter zal zich in zijn workshop vooral richten op de vraag wat 'begrijpen' in de wiskunde betekent. Voorbeeld: De leerkracht zegt: "Je mag niet delen door nul; begrepen!". Wat valt hier aan te begrijpen? En wat houdt 'begrijpen' hier in? Drie opties:

- a) accepteren dat deze regel nu eenmaal geldt;
- b) kunnen uitleggen wat er gebeurt als je je niet aan deze regel houdt;
- c) overtuigd zijn van de noodzaak van deze regel.

Na een inleiding voert Pieter met de deelnemers een socratisch gesprek aande hand van een wiskundige vraag. De deelnemers kunnen deze zelf kiezen uit een aantal voorbeeld- vragen. Na dit gesprek spreekt Pieter met de deelnemers over hoe je leerlingen met behulp van een filosofisch gesprek kunt helpen om zich stapsgewijs te ontwikkelen van een 'alledaags begrijpen' naar een 'wiskundig begrijpen'.

Vr 09.03.12

10.15u. FMK - BaO kleuters t.em. 2de lj. - Nanda van Bodegraven

De nadruk in deze workshops ligt op (filosofische) creatieve werkvormen, hoe die ook uitwisseling op gang brengen tussen de kinderen en aanleiding zijn voor allerlei interactie. In de eerste sessie gaat het vooral over welke soorten werkvormen er zijn en hoe er actief mee aan de slag gaan. In de tweede sessie gaan de deelnemers ook voorbeelden mee-maken en oefenen met het bedenken van werkvormen. Soms ligt de nadruk erg op gesprekken, terwijl het (zeker met jonge kinderen) zo geweldig is om actief aan de slag te gaan en op een minder verbale manier uit te wisselen.

Zie: <http://nandavanbodegraven.nl/>

10.15u. FMK - 3de t.e.m. 6de lj. – Marja van Rossum

Tijdens de ochtendsessie gaat Marja aan het werk met een groep kinderen uit het vijfde leerjaar gevolgd door een nabespreking en extra oefeningen. De namiddagsessie wordt volledig samen met de deelnemers ingevuld. Praktijkvoorbeelden uit de diverse begeleidingstrajecten, cursussen, trainingen, ervaringen als coach en de eigen publicaties vormen de inspiratiebron voor een waaier aan filosoferactiviteiten voor de oudere leerlingengroepen uit de basisschool.

Zie: <http://www.grootdenkraam.nl/contact/contact.html> en

<http://www.damon.nl/auteur.php?usrId=13194728574ea58ed970567&f=&sub=&item=&id=80>

4

13.30u. idem voor deze beide NL-dames

10.15u. en 13.30u. voor Oscar, Beate, Catherine zie de beschrijvingen op do 08.03.12